

Przedmowa

Stobrawski Park Krajobrazowy, położony w północnej części województwa opolskiego, stanowi jedno z cenniejszych przyrodniczo miejsc w Polsce. Oparty o rzekę Odrę, rozciągający się w dolinach nizinnych rzek: Nysy Kłodzkiej, Stobrawy, Smortawy, Bogacicy, zachwyca różnorodnością krajobrazów, bogactwem siedlisk oraz unikalnymi zasobami fauny i flory. Nasz Park, utworzony 28 września 1999 roku na powierzchni ponad 52 tysięcy hektarów, obejmuje tereny leśne, łąki, śródlądowe wydmy, torfowiska oraz rzeki z licznymi starorzeczami, które tworzą specyficzne mikroklimaty i sprzyjają harmonijnemu rozwojowi różnorodnych ekosystemów. Ta zróżnicowana mozaika leśno-łąkowa jest fragmentem i miejscami świadkiem pradawnej Przesieki Śląskiej, rozciągającej się na obszarze Niziny Śląskiej. W sercu Stobrawskiego Parku Krajobrazowego znajduje się jeden z cenniejszych w skali kraju zabytkowy park w Pokoju. W samym zabytkowym parku i w okolicy tej miejscowości można podziwiać spuściznę rodu Württembergów, który nie tylko stworzył z Pokoju uznany ośrodek przyrodolecznictwa, ale również zabiegał o ochronę tych pięknych, sprzyjających rekreacji okolic.

Nie byłoby Stobrawskiego Parku Krajobrazowego, gdyby nie inicjatywa ówczesnego Przewodniczącego Sejmiku Samorządowego Województwa Opolskiego Pana Ryszarda Wilczyńskiego, podjęta i wdrażana z zaangażowaniem przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Pana Arkadiusza Nowaka.

Ćwierć wieku funkcjonowania, poznawania i ochrony Stobrawskiego Parku Krajobrazowego wymagało podzielenia się zebraną wiedzą z szerokim kręgiem odbiorców.

Celem niniejszej monografii jest ukazanie przyrodniczego bogactwa Stobrawskiego Parku Krajobrazowego, a także jego znaczenia dla zachowania bioróżnorodności regionu. Publikacja obejmuje szeroki zakres dziedzin nauk przyrodniczych – od geologii i hydrologii po szczegółowe zestawienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów zinwentaryzowanych w Parku. Autorzy monografii postarali się z dużą wnikliwością zebrać materiały zarówno publikowane, jak i te niepublikowane dotyczące walorów przyrodniczych. Publikacja odnosi się także do historii badań regionu oraz wpływu działalności człowieka na zachowanie się w teraźniejszości poszczególnych ekosystemów parku krajobrazowego. Park, choć jest jedną z form obszarowej ochrony przyrody, jest miejscem licznych aktywności edukacyjnych i rekreacyjnych, co czyni go unikalną przestrzenią dla działań z zakresu ochrony przyrody, zrównoważonego rozwoju i turystyki. W monografii autorzy pragną przybliżyć zarówno badaczom, naukowcom, jak i pasjonatom przyrody niezwykle walory Stobrawskiego Parku Krajobrazowego, pod-

kreślając jego znaczenie nie tylko dla regionu, ale również dla zachowania naturalnego dziedzictwa Polski, jakim bez wątpienia jest Nizina Śląska.

Jestem pewien, że publikacja ta będzie niezwykle istotnym źródłem informacji dla samorządów, Administracji Lasów Państwowych i innych instytucji zarządzających tym obszarem. Dla aktualnych i przyszłych pracowników Stobrawskiego Parku Krajobrazowego jest to niezwykle ważna wiedza, szczególnie w kontekście rozpoznania stanu zachowania przyrody, definiowania zagrożeń i wskazówek dotyczących reagowania na nie. Monografia ta będzie służyła również do wyznaczania kierunków działań na przyszłość w celu zachowania trwałości, ciągłości i możliwości odtwarzania prawidłowych procesów przyrodniczych. Dokonana w niniejszej monografii synteza rozproszonych danych będzie stanowiła wielką pomoc dla wszystkich piszących i poszukujących informacji o tej części Niziny Śląskiej.

Wydanie niniejszej publikacji honoruje zarówno osoby związane z jednostkami naukowymi, jak i te niezwiązane na co dzień ze światem naukowym, które z pasją odkrywały świat Stobrawskiego Parku Krajobrazowego i przyczyniły się do jego lepszego rozpoznania. Tym osobom, a także byłym pracownikom Parku pragnę również bardzo podziękować.

Szczególne podziękowania kieruję do Redaktorów za tę publikacyjną inicjatywę, cierpliwość, poświęcony czas oraz umiejętność zaangażowania i koordynacji pracy nad dziełem takiej liczby współautorów.

Ten zbiór wieloletnich badań i owoc pracy wielu autorów dotrze do Państwa rąk dzięki pomocy finansowej Marszałka Województwa Opolskiego, za którą w imieniu własnym i autorów bardzo dziękuję.

Zapraszam do lektury i dalszego odkrywania piękna Stobrawskiego Parku Krajobrazowego, miejsca, które z pewnością zachwyca i zasługuje na szczególną uwagę i troskę.

Ireneusz Hebda

Dyrektor Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych